

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

Strategiassa esitetty viennin kasvutavoite on hyvä ja haasteellinen. Kasvun numeeriset tavoitteet konkretisoisivat tavoiteltavaa vaikutusta sekä tavoitteen seuranta. Sekä julkisen että yksityisen sektorin panostukset TKI-toimintaan toimivat merkittävänä kansainvälisen kilpailukyvyn edistäjänä. On tärkeää, että kasvua haetaan arvonlisän sekä myös teknologiaviennin kautta.

Strategiassa ja tulevassa toimintasuunnitelmassa olisi hyvä avata riittävällä tarkkuudella millä toimenpiteillä pk-yritysten kasvua ja kansainvälistymistä voidaan ja suunnitellaan tuettavaksi julkisten toimijoiden toimesta. Olisi oleellista huomioida strategiassa, että yritysten omistajat ja toimiva johto päättävät yrityksen kasvutavoitteista ja kantavat myös riskit.

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

On tärkeää, että alalle tulee uusia, kasvuhakuisia yrittäjiä, jotta yrityskanta uudistuu. Yritystoiminnalle ja yrittäjyydelle suotuisia toimintaympäristö esim. verotus, lomitusjärjestelmä, edesauttavat tavoitteen saavuttamista. Ruoka-alan koulutusta olisi kehitettävä yrittäjyyttä sekä yritystoimintaa ja uusia teknologiota kattavaksi.

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

Datatalous on teema johon voidaan kohdentaa vielä paljon tutkimus- ja kehittämistoimia. Datatalous voi strategiakaudella luoda paljon uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Teemassa on käynnissä Food Data Finland-Kasvumoottori. Verkoston toimijoilla on näkemys, että ruokaketjun läpinäkyvyyttä olisi vielä kehitettävä.

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

-

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

Kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä on laaja ja hyvä tavoite. Kestävyydellä on merkitystä ympäristönäkökulman lisäksi alan kasvuille: ruokajärjestelmässä uusien innovaatioiden kilpailukyky voi pohjautua kestävyyteen, ja sillä voidaan erottautua kansainvälisessä kilpailussa.

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Strategiassa voisi olla hyvä todeta miten ruokakulttuuri liittyy ja tukee Suomen maakuvaa (mm. Invest in Finland), matkailun edistämistä Suomeen (mm. Visit Finland) sekä UM:n edustustojen tekemää maakuvatyötä omissa kohdemaissa.

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

-

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Strategiaan voisi olla hyvä lisätä seuraavat asiat:

- 1) Identifioida keskeiset toimijat, jotka vastaavat strategian toteuttamisesta.
- 2) Kirjata miten ja mitkä toimijat seuraavat tavoitteiden toteutumista.
- 3) Määritellä strategian keskeiset tulostulokset.
- 4) Arvioida, mitä resursseja mm. hallinnollisia, taloudellisia ja osaaminen, tarvitaan. Samoin, mitkä toimijat vastaavat resurssoinnista.
- 5) Strategian kommunikointisuunnitelman olisi hyvä olla osa strategiaa. Strategiassa olisi hyvä yksilöidä kenen tai keiden vastuulla kommunikointi on, määritellään keskeiset kohderyhmät jne.

Muita yleisiä kommentteja:

Strategiassa on hyvin tuotu esille isoja tärkeitä teemoja sekä tahtotilaa. Usein strategioissa haasteena on, että ne jäävät pelkiksi toiveiksi ja julistuksiksi. Millä tavoin tämä olisi mahdollista välttää?

Olisi hyvä avata strategian yhteys muihin kansallisiin ja EU-tason strategioihin.

Strategian toteuttamiseen liittyviä keskeisiä riskejä ja niihin varautumista olisi hyvä kuvata.

Business Finland kiittää mahdollisuudesta lausuntoon.

Timo Metsä-Tokila, johtaja, Funding Services

Eeva Salminen, yksikön johtaja, Health, Food and Consumer Business

Anne Rahikainen, asiantuntija, Health, Food and Consumer Business

Lili Lehtovuori, Senior Advisor, Global Markets

Aleksej Leppänen, asiantuntija, Health, Food and Consumer Business

Metsä-Tokila Timo
Business Finland Oy

Mustonen Maria
Business Finland Oy - Funding Services